

ПРИПОЗЕРСКИЙ

№41/529

13 октября 2017 года

Вестник

ПРЕЗИДЕНТУ РК ПРЕДСТАВЛЕН ПРОЕКТ КАЗАХСКОГО АЛФАВИТА НА ЛАТИНИЦЕ

АСТАНА. КАЗИНФОРМ

Глава государства Нурсултан Назарбаев провел встречу с членами рабочей группы по реализации проекта по переходу государственного языка на латиницу, сообщила пресс-служба Акорды.

В ходе совещания Главе государства был представлен проект единого стандарта казахского алфавита на латинской графике, подготовленный с учетом предложений поступивших в ходе общественного обсуждения. Президент Казахстана отметил, что реформа государственного языка является одним из важных вопросов программы модернизации общественного сознания.

- В эти дни в обществе активно обсуждался вопрос относительно нового алфавита казахского языка. Многие принимали участие в этом. Идея о переходе на латинскую графику зародилась еще с момента обретения нами независимости. Переход казахской письменности на латиницу всегда оставался на моем особом контроле, - сказал Нурсултан Назарбаев.

При этом Глава государства, подчеркнув историческую значимость процесса перехода, указал на необходимость принятия консолидированного решения по этому вопросу.

- Ни одна страна в мире так не обсуждала свой новый алфавит со всем народом. Нам важно знать мнение

каждого. Более 300 обращений поступили в Администрацию Президента в связи переходом на латиницу. Отлично, что и молодежь поддержала этот процесс, - сказал Президент Казахстана.

Нурсултан Назарбаев обратил внимание на активное участие ведущих общественных объединений, научных кругов и широкой общественности страны в обсуждении проекта нового алфавита казахского языка. Во время встречи о результатах проведенной работы Главе государства доложили руко-

водитель Института языкознания имени А.Байтурсынова Е.Кажыбек и директор республиканского координационно-методического центра развития языков имени Ш.Шаяхметова Е.Тлешов. Заслушав отчет и мнения участников встречи, Президент Казахстана остановился на отдельных вопросах, требующих особого внимания.

- В целом я поддерживаю основные направления проводимой работы. В ходе реализации проекта был учтен мировой опыт. Это очень важно. Вместе с тем, следует продолжить информационно-разъясни-

тельную работу в отношении процесса перехода казахского алфавита на латинскую графику, - сказал Нурсултан Назарбаев.

Глава государства особо подчеркнул, что реформа не должна наносить вред развитию других языков и нарушать права граждан.

- Переход казахского языка на латиницу ни в коем случае не затрагивает права русскоязычных, русского языка и других языков. Использование русского языка на кириллице остается без изменений. Он будет также продолжать функционировать. Переход на новый алфавит облегчит изучение казахского языка, - сказал Президент Казахстана.

Нурсултан Назарбаев отметил, что переход на латиницу является весьма сложным процессом, цель которого заключается в создании условий для дальнейшего развития казахского языка и включения его в мировое информационное пространство. Кроме этого, Глава государства указал на необходимость подготовки учителей и методической базы для внедрения нового алфавита в систему образования и поручил Правительству разработать план его поэтапного введения. В завершение Президент Казахстана поблагодарил всех казахстанцев, ученых и языковедов за поддержку и активное участие в реализации реформы казахского алфавита.

источник: <http://www.kazinform.kz>

ЧЕМ ОТЛИЧАЕТСЯ НОВЫЙ ПРОЕКТ КАЗАХСКОГО АЛФАВИТА

На сайте Акорды появился новый проект казахского алфавита, в котором представлено 32 буквы. В использовании восьми казахских звуков предложено использовать апостроф - небуквенный знак в виде надстрочной запятой, а буквы "и", "й" - латинской "i" с апострофом. Новый проект единого стандарта казахского алфавита на латинской графике, подготовлен с учетом предложений, поступивших ранее в ходе общественного обсуждения, передает Vlast.kz.

Отметим, что первоначальный вариант казахского алфавита на латинице, представленный в сентябре, состоял из 25 букв. В предложенном ранее проекте, для полноценного обеспечения звуковой системы казахского языка в алфавит было включено восемь диграфов (последовательности из двух символов), обозначающих восемь специфических звуков.

Примеры диграфов:

№	Латин таңбасы	Дыбысталуы	Транскрипциясы	Мысалы
1	Ae/ae	Әә	[ə] [æ]	aelem
2	Oe/oe	Өө	[ø]	oerken
3	Ue/ue	Үү	[y]	uekimet

№	Латин таңбасы	Дыбысталуы	Транскрипциясы	Мысалы
1	Gh/gh	Ғғ	[ɣ]	ghylym
2	Ch/ch	Чч	[tʃ]	champion
3	Sh/sh	Шш	[ʃ]	shyndyq
4	Zh/zh	Жж	[ʒ]	zhazh

№	Латин таңбасы	Дыбысталуы	Транскрипциясы	Мысалы
1	Ng/ng	Ңң	[ŋ]	tangba

После презентации первоначального варианта нового казахского алфавита в обществе началось активное обсуждение. В частности, казахстанцы интересовались, почему в представленном варианте алфавита 25 букв, задавались вопросом, почему знак "W" обозначает звук "У".

Сами разработчики признались, что казахстанцы не восприняли знак "W" в новом алфавите. Они призвали население направлять все предложения и замечания разработчикам проекта. "Всех пугает знак "W". Звук, который обозначает "W", в английском языке есть. Артикуляционно вы все нормально воспринимаете. Абсолютно идентичные звуки в казахском языке - вы не воспринимаете. Вот психологический момент какой. В русском языке этого звука нет, поэтому многие наш (название города) Кокшетау пишут, произносят, как Кокчетав. А этот звук один из самых частотных в казахском языке и, самое главное, имеет морфологическую функцию. Самый важный момент - поэтому с этим звуком, видимо, с самими казахами нам придется еще поговорить", - пояснил ранее доктор филологических наук, профессор Алимхан Жунисбек.

В новом проекте специфические звуки обозначают не диграфами, специальными символами - буквами с апострофами.

Переход на новый алфавит облегчит изучение казахского языка", - сказал Президент Казахстана.

источник: <http://www.vlast.kz>

№	Написание	Звук
1	A a	[a]
2	A' a'	[ə]
3	B b	[b]
4	D d	[d]
5	E e	[e]
6	F f	[f]
7	G g	[g]
8	G' g'	[ɣ]
9	H h	[x], [h]
10	I i	[i]
11	I' i'	[ɨ], [ɨ']
12	J j	[ʒ]
13	K k	[k]
14	L l	[l]
15	M m	[m]
16	N n	[n]

№	Написание	Звук
17	N' n'	[ɳ], [ɳ']
18	O o	[o]
19	O' o'	[ø]
20	P p	[p]
21	Q q	[q]
22	R r	[r]
23	S s	[s]
24	S' s'	[ʃ]
25	C' c'	[tʃ]
26	T t	[t]
27	U u	[y]
28	U' u'	[y']
29	V v	[v]
30	Y y	[ɣ]
31	Y' y'	[y]
32	Z z	[z]

ҰЛАНДАР БОЙЫНДАҒЫ ҰЛТТЫҚ РУХТЫ ЖАНИ ТҮСПЕК

Латын әліпбиіне көшу туралы мәселе тәуелсіздік алған жылдардан бермен қарай көтеріліп келеді. 2006 жылы Елбасы Н.Назарбаев Қазақстан халқы Ассамблеясының XII сессиясында: «Қазақ әліпбиін латынға көшіру жөніндегі мәселеге қайта оралу керек. Бір кездері біз оны кейінге қалдырған едік. Өйтсе де латын қарпі коммуникациялық кеңістікте басымдыққа ие және көптеген елдер, соның ішінде посткеңестік елдердің латын қарпіне көшуі кездейсоқтық емес. Мамандар жарты жылдың ішінде мәселені зерттеп, нақты ұсыныстармен шығуы тиіс. Әлбетте, біз бұл жерде асығыстыққа бой алдырмай, оның артықшылықтары мен кемшіліктерін зерделеп алуымыз керек» - деген еді. «Қазақстан-2050» стратегиясында латын тіліне 2025 жылы толық көшетініміз туралы кесімді сөз айтылды.

Мен өз тарапымнан, әрі ел қауіпсіздігі жолында жүрген әскери азамат ретінде баса айтарым, бұл болашаққа батыл қадам жасап, елімізді төрткүл дүниеге танытып келе жатқан Елбасының кезекті маңызды бастамаларының бірі және дер кезінде қозғалған тіліміздің болашағы үшін жасалған ғылыми маңызды қадам деп білемін. Тәуелсіз елдің негізгі белгілерінің бірі ретінде жазудың маңызы өте зор. Қазіргі заман – жазу заманы. Адам жазу арқылы білім алады, жазу арқылы бір-бірімен байланыс жасап, жүрген-тұрғанын, жасаған жұмыстарын да жазып отырады, яғни

хағтама, түрлі қатынас-іс қағаздары, компьютер, интернет, агент арқылы хабарласулар – бәрі де жазу арқылы жүзеге асады. Жер бетінде латын әліпбиі барлық салада қолданылатыны байқалады. Барлық дәрі-дәрмек атаулары, математика, физика, химия формулалары, көптеген терминдер, мамандықтарға, оның ішінде әскери салаға қатысты ғылыми әдебиеттер – барлығы да латын әліпбиімен байланысты екенін байқауға болады. Латын әліпбиіндегі британдық ағылшындар өз тілдерінің Америка, Еуропа құрлықтарында әр жерде әртүрлі айтылып кетпеуіне, немістер мен еврейлер жер-жерден келген өз қандастарының тілді бұзбай дұрыс менгеруіне, француздар өз тіліне ағылшын кірме сөздерінің көп еніп кетпеуіне алаңдаушылық білдіріп, үнемі назарда ұстап, тілін дамыту шараларын жүргізіп, тіпті «тіл полициясын» да осы іске қосып отыр. Сондықтан біз де тілімізге бұрынғыдан да жауапкершілікпен қарауға тиіспіз. Егемендіктің арқасында ғасырларға жүк болар жұмыстар әр салада атқарылып жатыр. Мен өзім басқа салаға ауыспай-ақ, еліміздің ішкі тыныштығын қамтамасыз етуші Ұлттық ұлан – күштік құрылымы жайлы айтар болсам, осынау жылдар ішінде ұландықтар еліміздің қорғанысын бекем қорғар құрылымға айналды. Қазіргі таңда техникалық базасы, кадрлық сапасы ТМД елдерінде ең алдыңғы орында. Мұның барлығы да Елбасы саясатының арқасында жүзеге асқан істердің бір парасы ғана. Ал енді әскеріміз қазіргі таңда мемлекеттік тілде сөйлеп келеді. Бұл қарқын жылдан-жылға артып отыр. Латын әліпбиіне көшсек, ол өз әскеріміздің бойындағы ұлттық рухты жани түсетіні сөзсіз.

Қайрат АҚТАНОВ,
Қазақстан Республикасы Ұлттық
ұланы «Оңтүстік» өңірлік
қолбасшылығының қолбасшысы,
генерал-майор
<https://egemen.kz/>

ЖАҢА НҰСҚАҒА ОЙ ҚОСАМЫЗ

Латын әліпбиі мен оның қаріптеріне байланысты мәселенің жалпы қазақ қауымының ортасына ой-пікір білдіріп, ұсыныстар тастауына мүмкіндік берілгелі біраз уақыт өтті. Одан бергі кезеңде аталмыш мәселеге қатысты мыңдаған пікір, ұсыныстар келіп түскендігі белгілі болды. Жуықта латын қарпіне негізделген қазақ әліпбиінің жаңа нұсқасы Қазақстан Республикасы Президенті, Елбасы Нұрсұлтан Әбішұлы Назарбаевтың назарына ұсынылды. Аталған жобаны жасаушы мамандармен Елбасы арнайы кездесіп, жаңа қазақ әліпбиіндегі толықтырулармен танысты. Бірінші нұсқадан кейін латын графикасына негізделген әліпби қоғамда қызу талқыға салынған еді. Жаңа нұсқасын дайындауға филолог мамандардың пікірі мен көпшіліктің көзқарасы еленген. Елбасы мемлекеттік тілдегі өзгертулер қоғамдық сананы жаңғырту жолындағы маңызды қадамдардың бірі екенін атап өтті. «Бүгінде жаңа қазақ әліпбиіне қатысты сауалдар қоғамда әлі де қызу талқылануда. Бұған көпшілік өз көзқарасын білдірді. Латын қарпіне көшу туралы ой сонау Тәуелсіздік алған жылдары болған. Қазақ тілін латын әліпбиіне көшіру туралы жұмыс менің ерекше бақылауымда болатын», - деді Елбасы отырыстағы талқылау барсында. Осы ретте, Елбасы латын қарпіне көшу үдерісінің тарихи мәні бар екеніне тоқталып, бұл мәселені бірлесіп шешу қажеттігін айтты. «Әлемде ешбір ел өзінің жаңа әліпбиін бүкіл халық болып осылайша талқылаған емес. Біз үшін әрбір адамның пікірін білу маңызды. Жастардың бұл үдерісті қолдағаны қуантады», - деді Мемлекет басшысы. Нұрсұлтан Назарбаев қазақ тілінің жаңа әліпбиінің жобасын талқылауға жетекші қоғамдық бірлес-

тіктердің, ғылыми орта мен жұртшылықтың белсенді түрде атсалысқанына назар аударды.

Кездесу барысында Елбасыға атқарылған жұмыстардың нәтижелері жөнінде А.Байтұрсынов атындағы Тіл білімі институтының директоры Е.Қажыбек және Ш.Шаяхметов атындағы Тілдерді дамытудың республикалық үйлестіру-әдістемелік орталығының директоры Е.Тілешов баяндады. Елбасы жиынға қатысушылардың есебі мен пікірлерін тыңдап, айрықша мән беруді қажет ететін жекелеген мәселелерге тоқталды.

Мемлекет басшысы жаңа әліпбиді білім беру жүйесіне енгізу үшін мұғалімдер мен әдістемелік базаны дайындау қажеттігін айтып, Үкіметке оны кезең-кезеңімен енгізу жөніндегі жоспар әзірлеуді тапсырды. Соңында Нұрсұлтан Назарбаев қазақ әліпбиін реформалауға қолдау білдіріп, оны іске асыруға белсенді атсалысқан барша қазақстандықтарға, ғалымдар мен тілтанушыларға алғыс айтты.

Мәжілістің талқысына ұсынылған алғашқы латын әліпбиі 25 әріптен және 8 диграфтан тұрғаны баршаға аян. Бұл нұсқаны да біреулер қолдап, біреулер қарсы пікірлер айтып жатты. Осы диграфтар тұрғысында түрлі пікірлер айтылып, көпшілік қабылдай алмады десек болады. Алайда, күні кеше ғана арнайы жұмыс тобының Мемлекет басшысының назарына ұсынған латын әліпбиінің жаңа нұсқасы алдыңғысына қарағанда ыңғайлы, әрі 32 әріп және апострофтан тұрады. Біз де өз тарапымыздан бұған дейінгі нұсқаға қарағанда осы нұсқаға прогресивті бола ма деген ой қосқымыз келеді. Біздің пікірімізше, мемлекеттік тілді латын қарпіне

В НОГУ СО ВРЕМЕНЕМ

-Предстоящая латинизация казахского языка в политическом и культурном плане должна подчеркнуть тяготение Казахстана к ценностям европейской цивилизации с одновременной близостью к тюркско-исламскому миру.

В декабре прошлого года Президент Казахстана Нурсултан Назарбаев поручил профильным ведомствам разработать латинский алфавит для казахского языка и проработать поэтапный переход к нему.

- «Латиница нам нужна для того, чтобы общаться с народами всего мира, мировой наукой и образованием. Мы активно готовимся к переходу и, возможно, не будем тянуть с этим вопросом до 2025 года. Я поставил задачу превратить казахстанскую культуру в легкоузнаваемый сегмент глобального культурного пространства» – заявил тогда Глава государства.

Начнем с того, что сама эта идея не нова. Процесс латинизации письменности народов СССР начался еще на заре советской власти, причем с идеи перевести на латинский алфавит русский. В 1919 году газета «Известия» писала: «Теперь надо провести еще одну реформу в интересах русского просвещения – заменить русский шрифт латинским. Наш алфавит чересчур сложен и настолько отличается от принятого в Западной Европе, что иностранцы приходят от него в ужас. Нам следует перейти к латинскому шрифту, более простому и изящному, подобно тому, как мы перешли от русского календаря к общеєвропейскому и к метрической системе вместо пудов и аршинов».

Разговоры о необходимости возвращения к латинскому алфавиту, который использовался в казахском языке в период 1929–1940 годов, в Казахстане ведутся уже больше четверти века. Первые дискуссии на эту тему были зафиксированы еще в 1989 году во время принятия Закона «О языке», когда Казахстан еще входил в состав СССР. Именно тогда были названы и главные доводы в пользу латиницы. Сегодня переход казахского языка на латиницу – требование времени. В век информационных технологий, коммуникаций, экономического сотрудничества, интеграционных процессов надо идти в ногу со временем.

Не стоит искать в языковой реформе геополитический подтекст. Нынешняя реформа казахской письменности вовсе не означает полного отказа от кириллицы, поскольку наше общество должно очень хорошо знать русский язык и русскую культуру. Порвать связь с русской культурой невозможно, потому что она стала органичной частью современной казахской культуры. На кириллице написаны тысячи книг, изданных миллионными тиражами. Нужно признать, что перспективы развития государства связаны с трехъязычием.

На всем пространстве Западной Европы сформировалась единая культура именно на основе латинского алфавита. Можно, конечно, искать какие-то намеки на усиление турецкого влияния, но это естественно: из всех тюркоязычных стран Турция сегодня самая развитая и богатая. Хотя языковое родство вовсе не означает близости полити-

ческих или экономических интересов.

Переход на латиницу – это внутренняя потребность в развитии и модернизации казахского языка, и он, как отметил Президент, имеет свою глубокую историческую логику: «...это и особенности современной технологической среды, и особенности коммуникаций в современном мире, и особенности научно-образовательного процесса в XXI веке».

Значительная часть населения Казахстана достаточно позитивно восприняла предложения Нурсултана Назарбаева. Это особенно заметно по реакции в социальных сетях, где многие казахстанцы подчеркивают необходимость перехода государственного языка на латинский алфавит. Жители республики поддерживают тезис, что благодаря отказу от кириллицы, казахский язык, минуя русскую орфографию, получит возможность сохранить свою самобытность и звуковой строй при освоении приходящих из европейских языков новых слов. Успешный опыт латинизации алфавита в Турции, Азербайджане, Туркменистане и Узбекистане доказывает это.

Предстоящая латинизация казахского языка в политическом и культурном плане должна подчеркнуть тяготение Казахстана к ценностям европейской цивилизации с одновременной близостью к тюркско-исламскому миру. Казахский язык уже пережил несколько переводов с одной графики на другую. Через какой-то период времени появится новое поколение людей, которое будет читать на латинице, и для них это будет так же просто и легко, как для нас кириллица.

Но и не стоит забывать, что многое связывает Казахстан и Россию, имеющих самую протяженную в мире общую границу. Соответственно, русский язык по-прежнему будут изучать в казахстанских школах. Ученики будут осваивать сочинения Александра Пушкина, Абая, Сакена Сейфуллина, Мухтара Ауэзова как на кириллице, так и на казахской латинице.

Для компетентной личности важно хорошо владеть языком культурного общения, международного взаимодействия, партнерства и сотрудничества – именно латиница дает такие возможности и перспективы. В заключение приведу слова Жака Фреско: «Готовность человека меняться отражает степень его здравомыслия». Добавлю также, что каждый новый шаг рождает в нас новый опыт, новую мысль, новые чувства.

Дамилия Тасмагамбетова,
президент Казахской национально-культурной автономии Москвы, член Совета по делам национальностей при Правительстве Москвы, культуролог.
<http://www.kazpravda.kz>

көшіруде соншалықты қиындықтар тумайтын секілді. Себебі, бүгіннің өзінде біз латын графикасын күнделікті тұрмыста пайдаланатын келудеміз. Түрлі гаджеттер, өзге де жаңа технологияларды пайдалануда латын графикасы қолданылады. Оның үстіне латын әліпбиі біздің жұмысымызды азайтады. Ал, латын қарпіне толық көшсек, бұл жұмысты екі рет жасаймыз. Жалпы, араб әріптерімен жазатын Түркияның өзі латын графикасына еш қиналмай өткенде, Қазақстанда қиындықтар туа қоймайды деп

айта аламыз. Оған Әзірбайжан, Өзбекстан секілді ертерек қам жасаған көрші мемлекеттерді де қосуға болады.

Латын әліпбиінің тағы бір ерекшелігі және қолайлы тұсы – жазу-сызумен айналысатын мамандар мен баспасөз-ақпарат айдынындағы аса творчество адамдарына тиімді болады деп есептеймін. Болашақ ұрпақ арасынан өткеніміз бен тарихымызды зерттеп, зерделеуге құлшыныс білдіретін жас ғалымдар ендігі жерде латын қарпімен жазылып тасқа басылып қалған тың дүниелерді ақтаруға батыл қадам жасайтын болады. Өмірлік тарих үшін ғасырлардың өзі бірақ тұтам болғанда, кеше ғана ата-бабаларымыз басып өткен жол мен тарих таңбаларынан келешек ұрпақтарымыз сусындайтыны кәміл. Латын әліпбиі әлемдік деңгейдегі қолданылып жүрген дүние болғандықтан оны өмірімізге енгізуден тек қана ұтатынымыз айдан анық.

Нұрғали ҚАРАБЕКТЕГІ

МЕМЛЕКЕТТІК ҚЫЗМЕТТІҢ САПАСЫ – БАСТЫ МӘСЕЛЕ

Берік Ахметов - Қазақстан Республикасы Мемлекеттік қызмет істері және сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл Агенттігінің Қарағанды облысы бойынша департаменті басшысының орынбасары, Әдеп жөніндегі кеңес хатшылығының меңгерушісі.

Бүгінгі Қазақстан – жас, көп ұлтты, болашағына сенімді және қарқынды дамып келе жатқан мемлекет. Біз тәуелсіз Қазақстанның 25 жылдық даму жолынан өттік. Алдағы 25 жылда бұдан да биік белестер күтіп тұр.

«Қазақстанның үшінші жаңғыруы: жаһандық бәсекеге қабілеттілік» атты Жолдауында Қазақстан Республикасының Президенті Н. Назарбаев Ұлт жоспарын дамытудың бес негізгі басымдығын нақтылап саралап берген болатын. Институттық өзгерістерге, қауіпсіздікке және сыбайлас жемқорлықпен күреске қатысты бесінші басымдықта Елбасы әсіресе сыбайлас жемқорлықтың салдарларымен күресу, сағып алу саласын жетілдіруде Үкіметке тиісті тапсырмалар бергенді. Мемлекеттік қызмет түрлері, олардың сапалы көрсетілуін бақылау кімнің құзырында және заңдылығы қандай деген сауалға Қазақстан Республикасы Мемлекеттік қызмет істері және сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл Агенттігінің Қарағанды облысы бойынша департаменті басшысының орынбасары, Әдеп жөніндегі кеңес хатшылығының

меңгерушісі Берік Мұхамеджанұлы Ахметов жауап береді.

Тілші:- Жалпы көрсетілетін мемлекеттік қызметтер дегеніміз не? Оларды кімдер көрсетеді?

Б.А.: -Мемлекеттік қызмет дегеніміз халыққа мемлекет тарапынан берілетін әртүрлі жәрдемақылар, анықтамалар, рұқсат құжаттары, сертификаттар, лицензиялар және тағы басқалар. Қазіргі таңда мемлекеттік қызметтердің 723 түрі бар. Олардың 389-і біздің облыстың аумағында көрсетіледі. Аймақ бойынша 2 мыңнан астам мекемелер халыққа қызмет көрсетіп отыр.

Тілші:- Облыс тұрғындарының мемлекеттік көрсетілетін қызметтерді алудағы құқықтық сауаттылығы қандай деңгейде? Мемлекет тарапынан мемлекеттік көрсетілетін қызметтерге қаншалықты көңіл бөлінуде?

Б.А.: -Шынын айту керек, бүгінгі қоғамда халықтың сауаттылығы жоғары деңгейде. Өздерінің құқықтарын біршама біледі, әрі оны қорғай алады. Бұған себеп, Департамент және мемлекеттік қызмет берушілер тарапынан халық арасында түсіндірме шаралары үнемі жүргізіліп отырады. Облыстағы барлық интернет-ресурстарда мемлекеттік қызмет алудың тәртібі туралы колжетімді ақпараттар орналастырылған. Бұл жұмыс үнемі назарда әрі мониторинг жасалып отырады.

Мемлекет тарапынан мемлекеттік қызметтерге үлкен көңіл бөлініп отыр. Мысалға, Елбасының барлық стратегиялық құжаттарында, оның ішінде соңғы Жолдауында мемлекеттік қызметтердің сапалы көрсетілуіне бағытталған нақты тапсырмалар қойылды. Ондағы басты мақсат - мемлекеттік қызметтерді электронды форматқа ауыстыру арқылы, халықтың уақытын үнемдей отырып, мемлекеттік аппаратты ашықтыққа, қолжетімділікке жеткізу. Мысалы, егер сіз жеке бас куәлігін алатын немесе айыр-бастайтын болсаңыз, сол мезетте сізге ЭЦП қоса беріледі.

Тілші:-Мемлекеттік көрсетілетін қызметтердің сапалы көрсетілуіне кім бақылау, бағалау шараларын жүргізеді?

Б.А.: -Көрсетілетін қызметтерді бақылау шараларын Департамент жүргізеді. Халықтан түскен әр шағым біз үшін төтенше жағдаймен тең. Себебі, сол шағымның артында құқығы шектелген немесе бұзылған мемлекеттік қызмет алушы тұр. Өз кезегінде бұзылған құқықты қалпына келтіру- біздің міндет. Мысалы, өткен 2016 жылы 400 мыңға жуық бұзушылықты анықтасақ, 2017 жылдың 8 айында осындай 120 мыңнан астам жағдай анықталып отыр. Сол секілді өткен жылы 122 қызметші тәртіптік жауапкершіліктерге тартылса, осы уақытта мұндай 85 көрініс анықталып отыр. Ал былтыр 2 әкімшілік іс қозғалса, биыл 5 іс қозғалды.

Тілші:-Осы салада заң бұзушылықтар қаншалықты жиі кездеседі? Ал мемлекеттік көрсетілетін қызметтер заңнамасын бұзушы лауазым иелеріне қандай шара қолданылады және қызмет алушылардың құқығы бұзылса қайда шағымдана алады?

Б.А.: - Былтырғы жылмен салыстырғанда бұзушылықтар біршама азайды деп айтуға болады. Бірақ та, кемшіліктер де бар. Оған себеп, мемлекеттік қызмет беруші кадрлардың жиі ауысуы немесе жоғары деңгейдегі кәсіпқой кадрлардың тапшылығы деп айтуға болады. Жалпы мемлекеттік қызметті бұзғандарға жауапкершіліктің 3 түрі бар. Олар тәртіптік, әкімшілік, қылмыстық. Мемлекеттік қызмет туралы заңнама талаптарын бұзғандарға бір мезетте жауапкершіліктің осы 3 түрін де қолдануға болады. Бұл заң бұзушылықтың деңгейіне байланысты.

Ал мемлекеттік қызметті алушы бірінші кезекте, мемлекеттік қызмет берушінің өзіне, бізге немесе сотқа шығуына болады.

Тілші:-Бүгінде мемлекеттік көрсетілетін қызметтердің сапасы қандай деңгейде? Және олардың сапасын арттыру үшін қандай шаралар ұйымдастырылуда?

Б.А.: -Мемлекеттік қызметтің сапасына баға беретін халық. Бұл орайда, әр жылдың соңында қоғамдық ұйымдармен мониторинг жүргізіліп отырады. 2016 жылдың қорытындысы бойынша мемлекеттік қызметтің сапасына қанағаттанушылық 84 пайызды құрап отыр.

Бірінші кезекте тексеріс шаралары жүргізіледі. Себебі Департамент мемлекеттік қызметтердің сапасына мемлекеттік бақылау шараларын жүргізетін бірден бір уәкілетті орган. Екіншіден, тексеріс шараларымен қоса түсіндірме шараларын қоса атқарып отырмыз. Үшіншіден, мемлекеттік қызмет көрсетуге бағытталған құқықтық актілердегі қарама-қайшылықтарды анықтап, оларды жою жөнінде және өзектендіру бойынша мардымды ұсыныстар үнемі беріліп отырады, ең бастысы сол ұсыныстар назарға алынып, тиісті өзгерістер мен толықтырулар енгізіледі.

Тілші:-Мемлекеттік қызмет көрсету кезінде сыбайлас жемқорлыққа әкеліп соғатын жағдайлар туындауы мүмкін бе?

Б.А.: -Әрине, мемлекеттік қызмет алушы мен қызмет берушінің арасында тікелей байланыс болған жағдайда, сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне орын бар. Бұған себеп болатын адам фактор. Халқымыз «Алтын көрсе періште жолдан таяды» демей ме? Негізінде, көп жағдайда мемлекеттік қызмет алушы өзі сондай әрекеттерге мемлекеттік қызмет берушілерді итермелейді. Мысалы, біз бір жерге өтініш жазып, қызмет алатын болсақ, сол мезетте таныс-тамыр іздеп, қоңырау шала бастаймыз. Бұл біздің қанға сіңіп кеткен әдет. Сондықтан, сананы түбегейлі түрде өзгерту қажет. Біз осыған қол жеткізуіміз керек.

Тілші:-Осы көрсетілетін мемлекеттік қызметтерді электронды түрде алуға болады ма?

Б.А.: - Әрине, алуға болады емес, міндетті түрде алу қажет. Ең әуелі қағазбастылықтан арылғанмыз жөн. Біз қазір электронды технологиялардың дамыған заманында өмір сүріп жатырмыз. Газет бетін пайдалана отырып, мемлекеттік қызмет алушылар мемлекеттік қызметтерді электронды үкімет порталы арқылы немесе халыққа қызмет көрсету орталықтары арқылы алуға болатынын естеріңізге саламын.

Сұхбатты жүргізген газетіміздің меншікті тілшісі Н.Қарабектегі

СЕНІМ ТЕЛЕФОНДАРЫ ТЕЛЕФОНЫ ДОВЕРИЯ

“Приозерск қалалық мәслихатының аппараты” мемлекеттік мекемесі сенім телефоны 5-49-16
Мәслихат хатшысы азаматтарды жеке мәселелері бойынша күн сайын, демалыс күндерінен басқа, сағат 17.00 ден 18.00 ге дейін қабылдайды.

Телефон доверия ГУ “Аппарат Приозерского городского маслихата” 5-49-16
Секретарь городского маслихата принимает граждан по личным вопросам ежедневно с 17.00 по 18.00 часов, кроме выходных ***

“Приозерск қаласы әкім аппараты” ММ сенім телефоны 5-41-53
Азаматтарды жеке сұрақтарымен қабылдау уақыты: Қала әкімі - әр аптаның дүйсенбі күні сағат 17.00 ден бастап. Әкім орынбасары (коммуналдық сала) - әр аптаның сейсенбі күні сағат 17.00 ден бастап. Әкім орынбасары (әлеуметтік сала) - әр аптаның сәрсенбі күні сағат 17.00 ден бастап

Телефон доверия ГУ “Аппарат Акима города Приозерск” 5-41-53
График приема граждан: Аким города - еженедельно по понедельникам с 17.00 часов Заместитель Акима (коммунальная сфера) - еженедельно по вторникам с 17.00 часов Заместитель Акима (социальная сфера) - еженедельно по средам с 17.00 часов. ***

«Приозерск қаласының ветеринария бөлімі» мемлекеттік мекемесінің сенім телефоны нөмірі: (871039)5-32-45
Бөлім басшысының азаматтарды қабылдау кестесі - Әр аптаның дүйсенбі-сейсенбісі сағат 16.00 ден бастап 18.00 дейін

Телефон доверия ГУ «Отдел ветеринарии города Приозерск», (871039)5-32-45
График приема граждан руководителем отдела – Еженедельно понедельник- четверг с 16.00 до 18.00 часов. ***

«Приозерск қаласының ішкі саясат, мәдениет және тілдерді дамыту бөлімі» мемлекеттік мекемесінің сенім телефоны 5-30-82
Бөлім басшысының азаматтарды жеке сұрақтарымен қабылдау уақыты - сейсенбі, бейсенбі күндері сағат 17.00 ден 18.00 ге дейін

Телефон доверия ГУ «Отдел внутренней политики, культуры и развития языков города Приозерск» 5-30-82
График приема граждан по личным вопросам руководителя отдела – по вторникам и четвергам с 17.00 до 18.00 часов ***

“Приозерск қаласының тұрғын-үй коммуналдық шаруашылығы, жолаушылар көлігі және автомобиль жолдары бөлімі” ММ сенім телефоны 5-28-57
Бөлім басшысының азаматтарды жеке сұрақтарымен қабылдау уақыты - күн сайын сағат 17.00 ден 18.00 ге дейін.

Телефон доверия ГУ “Отдел жилищно - коммунального хозяйства, пассажирского транспорта, автомобильных дорог и жилищной инспекции города Приозерск” 5-28-57
График приема граждан руководителем отдела ежедневно с 17.00 до 18.00 часов. ***

«Приозерск қаласының жер қатынастары, сәулет және қала құрылысы бөлімі» ММ

сенім телефоны: 5-32-48

Телефон доверия ГУ «Отдел земельных отношений, архитектуры и градостроительства города Приозерск»: 5-32-48 ***
«Приозерск қаласының жұмыспен қамту және әлеуметтік бағдарламалар бөлімі» мемлекеттік мекемесінің сенім телефоны 5-21-08
Бөлім басшысының азаматтарды жеке сұрақтарымен қабылдау уақыты: дүйсенбі, сәрсенбі сағат 17.00ден 18.00-ге дейін.

Телефон доверия ГУ «Отдел занятости и социальных программ города Приозерск» 5-21-08.
График приема граждан по личным вопросам руководителя отдела: понедельник, среда, с 17.00 часов до 18.00 часов ***

“Приозерск қаласының білім бөлімі” ММ сенім телефоны: 5-32-92
Бөлім басшысының азаматтарды жеке сұрақтарымен қабылдау уақыты сәрсенбі күні: 16.00 ден 18.00-ге дейін

Телефон доверия ГУ “Отдел образования города Приозерск” 5-32-92
График приема граждан руководителем отдела вторник: с 16.00 до 18.00 часов ***

«Приозерск қаласының кәсіпкерлік және ауыл шаруашылығы бөлімі» ММ сенім телефоны 5-32-99
Бөлім басшысының азаматтарды қабылдау кестесі - сәрсенбі сағат 17.00ден 18.00ге дейін.

Телефон доверия ГУ «Отдел предпринимательства и сельского хозяйства города Приозерск» 5-32-99
График приема граждан руководителем

отдела - среда с 17.00 до 18.00 часов ***

«Приозерск қаласының құрылыс бөлімі» ММ сенім телефоны 5-20-17, 5-32-18.
Бөлімнің басшысының азаматтарды қабылдау кестесі – дүйсенбі – жұма сағат 16.00 ден 18.00 ге дейін.

Телефон доверия ГУ «Отдел строительства города Приозерск» 5-20-17, 5-32-18.
График приема граждан руководителем отдела - понедельник – пятница с 16.00 до 18.00 часов ***

«Приозерск қаласының дене шынықтыру және спорт бөлімі» ММ – нің сенім телефоны 5-29-62.
Бөлім басшысының азаматтарды жеке сұрақтарымен қабылдау уақыты: сәрсенбі күні: 17.00 ден және жұма күні: 18.00 ден бастап

Телефон доверия ГУ «Отдела физической культуры и спорта города Приозерск» 5-29-62.
Личный прием граждан руководителем отдела: среда с 17.00, Пятница с 18.00 час. ***

“Приозерск қаласының экономика және қаржы бөлімі” РММ сенім телефоны: 5-32-19, 5-24-87
Бөлім басшысының азаматтарды жеке сұрақтарымен қабылдау уақыты - күн сайын сағат 17.00ден бастап.

Телефон доверия ГУ “Отдел экономики и финансов города Приозерск” 5-32-19, 5-24-87
График приема граждан руководителем отдела - ежедневно, с 17.00 часов.

«УРПАҚТАР САБАҚТАСТЫҒЫ – ЖАРҚЫН БОЛАШАҒЫМЫЗ»

1 қазан – Қарттар күні

Әр жыл сайын қазан айының басында әлем жұртшылығы Қарттар күнін атап өтеді. Бұл тамаша дәстүр ардагерлердің қоғам өмірін дамытуға қосқан үлесін атап көрсетсе,

ортақ іске берілген және шыдамдылық пен оптимизмді сақтаушылар. Бұл адамдар бүкіл саналғұмырын адал және қажырлы еңбекке, жас ұрпақты тәрбиелеуге арнаған.

Приозерск қаласының әкімі Қайрат Амангелдіұлы Камзин және Приозерск қалалық мәслихатының хатшысы Бекзат Мұқсинұлы Сәрсембеков құттықтау сөздерімен бастады. Қала басшылары арда-

герлер ұйымына сыйлықтарын табыстап, ұйым мүшелерін қалалық мәслихатының Құрмет грамотасымен марапаттады.

НАЛТЫНБАЙҰЛЫ

екінші жағынан аға ұрпақ өкілдеріне қамқорлық, олардың өмірі мен басып өткен жолдары өскелең өрпаққа өнеге болып табылады. Жасы ұлғайған адамдарға құрмет көрсету, алдын кесіп өтпеу, көмек көрсетіп отыру біздің халқымызда да ежелден бар әдемі дәстүр. Себебі олар еліміздің алтын қоры, патриотизмнің үлгісін көрсетушілер,

Олардан эстафета қабылдаған бүгінгі ұрпақ ата-аналарының бастаған ісін жалғастыруда.

Сондықтан да осындай ерен еңбегі үшін қарияларға ризашылық білдіреміз.

Олардың көбі әлі де қатардан қалған жоқ. Приозерск қаласының ішкі саясат, мәдениет және тілдерді дамыту бөлімі және қалалық Ардагерлер кеңесі қоғамдық ұйымының бірлесіп ұйымдастырумен «Ұрпақтар сабақтастығы – жарқын болашағымыз» атты фестиваль болып өтті. Фестиваль «Достық» балалар, жасөспірімдер шығармашылық орталығының өнерпаздарының және Ардагерлер кеңесінің «Алтын күз» вокалдық-ансамблінің қатысуымен ұйымдастырылды. Аталып отырған мерекелік іс-шара-

ҚҰРМЕТТІ ПРИОЗЕРСК ҚАЛАСЫНЫҢ ТҮРҒЫНДАРЫ!

Сыбайлас жемқорлыққа қарсы мәдениет деңгейін көтеру және құқық бұзушылықтардың барлық нысандарына «мүлдем төзбеушілік» қағидатын қалыптастыру мақсатында Приозерск қаласында сыбайлас жемқорлыққа қарсы мобильді топ құрылды.

Мобильді топтың мүшелері қала тұрғындарымен сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнаманы ақпараттық-түсіндіру бойынша кездесу өткізеді және өтініштер қабылдайды.

Кездесулер кестесі тоқсан сайын бекітіледі және жергілікті БАҚ-да жарияланатын болады.

А.ж. 4 тоқсанында келесі мекен-жайларда кездесулер өткізіледі:

- 1) Приозерск қаласының Төменгі түбек ауданында - 27 қазан 17.00-де;
- 2) Приозерск қалалық ауруханасында - 10 қараша 17.00-де;
- 3) «Ертай» ЖШС - 24 қараша 17.00-де;
- 4) «ЮРЭС» ЖШС - 8 желтоқсан 17.00-де.

Тұрғындардың белсенді қатысуын сұраймыз!
Байланыс телефоны: 5-41-97.

Приозерск қаласының әкімдігі

УВАЖАЕМЫЕ ЖИТЕЛИ ГОРОДА ПРИОЗЕРСК!

В целях повышения уровня правовой культуры и формирования в обществе «нулевой терпимости» к коррупционным правонарушениям, в городе создана Мобильная группа по противодействию коррупции.

Членами мобильной группы будут проводиться встречи с жителями города по разъяснению законодательства по противодействию коррупции и приниматься обращения.

Графики встреч утверждаются ежеквартально и будут публиковаться в СМИ.

В 4-м квартале т.г. будут проведены встречи по следующим адресам:

- Район Нижнего полуострова - 27 октября в 17.00 ч.;
- Приозерская городская больница - 10 ноября в 17.00 ч.;
- ТОО «Ертай» - 24 ноября в 17.00 ч.;
- ТОО «ЮРЭС» - 8 декабря в 17.00 ч.

Просим жителей принимать активное участие!
Телефон для справок: 5-41-97.

Акимат города Приозерск

Здоровый образ жизни

ОСЕНЬ. КАК УКРЕПИТЬ ЗДОРОВЬЕ?

Приход осени у многих ассоциируется с унылым состоянием и скукой. Самое время противостоять этому стереотипу. Осень - время укрепления организма перед грядущими холодами. Для хорошего здоровья главное - полезное питание, движение и позитивное настроение. Так что не дадим себя осилить простудным заболеваниям и депрессивному настроению.

Питание

Для хорошего самочувствия нам необходим полезный для организма рацион.

В пасмурную и прохладную погоду аппетит растёт и это нормальная потребность для организма. В рационе человека должны присутствовать: мясо, птица, рыба, которые наполнены белками, витаминами, цинком, железом и незаменимыми жирными кислотами. Все эти полезные вещества помогают организму укрепить иммунитет, увеличить активность, придадут бодрости и повысят работоспособность. Так же не стоит забывать и о сезонных овощах и фруктах: помидорах, свёкле, перце, капусте, тыкве, яблоках и шиповнике.

Лучшими природными антибиотиками для

профилактики и борьбы с простудными заболеваниями издавна считаются лук, чеснок и хрен.

Съедайте половина луковицы в день для профилактики простуды.

Чеснок обладает противовирусным, антибактериальным и иммуностимулирующим действием.

Корень хрена обогащён минеральными солями, эфирными маслами, витаминами В и С.

Сохраняем активность

Просыпайтесь на полчаса раньше. За полчаса все равно не выспитесь, но эти полчаса позволят Вам:

10 минут – почувствовать вкус пищи (не торопясь позавтракать).

20 минут - сделать пару не сложных упражнений под веселую музыку.

Утренняя зарядка под любимую музыку наполнит хорошим настроением и придаст сил. Отличным тонизирующим средством считается душ на несколько градусов холоднее привычного.

Если на улице солнечный день пройдите

ХАБАРЛАНДЫРУ

2017 жылдың 20 қазанында мәслихат депутаттары қала тұрғындары үшін «Ашық есік» күнін сағат 10.00 ден 13.00 ге дейін Балқаш көшесі 5 үйдің 2 қабатында орналасқан қалалық мәслихаттың ғимаратында өткізеді.
(Сұрақтар мен өтініштерге арналған жәшік орнатылған)
Жазылу мен анықтама 5-22-26 телефоны арқылы.

ОБЪЯВЛЕНИЕ

Депутаты городского маслихата проводят «День открытых дверей» для жителей города Приозерск 20 октября 2017 года с 10.00 до 13.00 часов в здании городского маслихата по адресу: ул. Балхашская 5, 2 этаж.
(имеется ящик для вопросов и предложений)
Запись и справка по телефону 5-22-26

хотя бы одну остановку по дороге с работы.

Добавьте света

Причиной осеннего подавленного настроения, неврозов и упадка сил является недостаток солнечного света.

Помойте стекла окон, широко открывайте шторы, так же не экономьте на освещении. В Вашем доме должно быть светло, тепло и уютно. Используйте каждый солнечный денек. Не сидите за компьютером в обеденное время, лучше пройдите на свежем воздухе.

Хорошо проведенные выходные придадут сил на всю рабочую неделю.

Добавляем вдохновения

Домашние дела веселее делать под музыку. Сменить прическу или обновить гардероб новыми яркими вещами. А если начать ремонт в доме – времени на хандру и вовсе не останется.

Но если все же Вас не обошли стороной осенние сезонные болезни посетите врача.

По материалам интернет-ресурсов

Собственник: ИП Бухарбаева А.А.
Газета «Приозерский вестник» зарегистрирована в Министерстве связи и информации Республики Казахстан
Свидетельство о постановке на учет СМИ № 15037-Г от 26.12.2014г.
Адрес редакции: 101100 г. Приозерск, ул. Космонавтов, д.5-107.
Справки по тел. +7-705-981-86-79 (Гл. редактор), +7-702-604-02-60 (тех. редактор)
E-mail: prz_westnik@mail.ru Вэб-сайт: www.prio-vestnik.kz
Газета отпечатана в ТОО «Арко» г. Караганда, ул. Сатпаева 15. Заказ № 41/529. Тираж: 500 экз., объем-1 п.л., формат - А2, 4 стр.

Главный редактор: Кенжебеков Б.А.
Технический редактор: Струментов А.В.
Для подачи частных объявлений и рекламы обращаться по тел: +7-705-466-60-63
Корреспонденция принимается на электронный адрес: prz_westnik@mail.ru

Газета распространяется в местах продажи газет и журналов (киоски печати, магазины, рынки), в редакции и частными распространителями в г.Приозерске и г.Караганда, а также по подписке во всех городах и районах области.
Подписной индекс - 65041

Письма, рукописи, фотографии и рисунки не рецензируются и не возвращаются. Ответственность за точность приведенных фактов, статистических данных, собственных имен, географических названий и других данных несут авторы публикаций. Редакция не несет ответственности за содержание рекламных объявлений. Мнение авторов может не совпадать с мнением редакции. Перепечатка материалов без согласия редакции запрещена.